

Arbetsmarknadsnämnden

2019-09-24

§ 85 Delårsrapport per den 31 augusti 2019

Dnr AN 2019-8

Ärende

Malin Schöld, ekonom på Utbildningskontoret redogör för delårsrapporten per den 31 augusti 2019.

Prognosen för helår 2019 är -26,9 mnkr, där nämndens anslagsdel står för -27,2 mnkr och de kommunala enheterna prognosticerar ett överskott på 0,3 mnkr. På grund av det prognosticerade underskottet har arbetsmarknadsnämnden tagit fram en åtgärdsplan. Planen kommer följas upp månadsvis i nämnden. Arbetsmarknadsnämnden ansöker i delårsrapporten om tilläggsanslag på högst 27,0 mnkr, med anledning av underskottet. Denna ansökan inkluderar de 8,0 mnkr som nämnden av kommunstyrelsen (2019-06-11 § 229) fick medgivande att redovisa ett underskott med. Anledning till detta medgivande var en ändrad bedömning för periodisering av ekonomiskt bistånd.

Beslutsunderlag

Missiv delårsrapport per den 31 augusti med prognos för helår 2019 (sep –19)
Arbetsmarknadsnämndens delårsrapport per den 31 augusti med prognos för helår 2019 (sep –19)
Bilaga – Åtgärdsplan med anledning av arbetsmarknadsnämndens prognosticerade underskott (sep -19)

Arbetsmarknadsnämndens beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner upprättat förslag till delårsrapport per 31 augusti med prognos för helår 2019 och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Arbetsmarknadsnämnden ansöker om tilläggsanslag på högst 27,0 miljoner kronor för att täcka underskottet kopplat till ekonomiskt bistånd, samt en ändrad bedömning för periodisering i redovisningen av ekonomiskt bistånd.
3. Arbetsmarknadsnämnden godkänner upprättad åtgärdsplan för att hantera nämndens underskott.
4. Åtgärdsplanen överlämnas till kommunstyrelsen.
5. Åtgärdsplanen ska återrapporteras till nämnden månadsvis under 2019 och 2020.
6. Informationen om uppföljning av förvaltningens verksamhetsplan 2019 noteras.

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Alla enhetschefer AN

Ordförandens signatur	Justerarens signatur	Justerarens signatur	
-----------------------	----------------------	----------------------	--

Gemensam åtgärdsplan för AFI och AMI med anledning av arbetsmarknadsnämndens prognosticerade underskott 2019

Bakgrund till kostnadsutvecklingen

Stigande kostnader för ekonomiskt bistånd kan observeras. Det finns flera anledningar:

- **Fler pågående hushåll**

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mars</i>	<i>April</i>	<i>Maj</i>	<i>Juni</i>	<i>Juli</i>	<i>Aug</i>
2018	3012	3002	2976	2984	3012	3054	3082	3095
2019	3087	3098	3113	3120	3110	3120	3180	3226

Orsak:

Målgrupper med mer komplexa svårigheter, svårare att få ut till självförsörjning.

Prognosen framåt:

Fler hushåll kommer att bli beroende av ekonomiskt bistånd

- **Snittkostnad/hushåll har ökat**

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mars</i>	<i>April</i>	<i>Maj</i>	<i>Juni</i>	<i>Juli</i>	<i>Aug</i>
2018	8823	8753	8992	8910	8906	8997	8983	9020
2019	9186	9096	9145	9312	9188	9190	9118	9253

Orsak:

- Riksnorm ökas av Regeringen varje år (riksnormen har ökat med 2 % januari 2019)

- Ökning av andra kostnader i samhället (ex. hyreshöjningar varje år)

- En särskild orsak till ökningen mellan 2018 till 2019 kan också vara att bredbandskostnad beviljas i högre utsträckning, i enlighet med dom från Högsta förvaltningsdomstolen 2017, vilket orsakade ändringar i våra riktlinjer 2018.

Prognosen framåt:

Snittkostnad/hushåll kommer att fortsätta öka

- **Kostnader för tillfälliga boenden har ökat fram till maj 2019**

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mars</i>	<i>April</i>	<i>Maj</i>	<i>Juni</i>	<i>Juli</i>	<i>Aug</i>
2018	577 023	628 813	761 936	618 708	714 254	587 842	553 686	526 128
2019	1 115 042	925 301	1 092 924	1 034 437	1 126 634	983 222	931 786	567 347

Orsak:

Avsaknad av andra boendelösningar för det tillfälliga behovet, långa kötider för att få permanent boende. Målgruppen nyanlända där boendekontraktet på anvisningsboendet går ut efter 2 år bidrar också till de ökade kostnaderna, då boendesituationen hanteras genom vandrarhemslösningar.

Prognosen framåt:

Med åtgärder som ska genomföras för att hitta akuta lösningar för nya, tillfälliga och billigare boendeformer för främst barnfamiljer kommer kostnaderna att kunna fortsätta minska, som vi ser redan från juni 2019.

- **Ungdomar med funktionsvariationer skrivs ut från aktivitetsersättning alternativt inte får förlängd aktivitetsersättning från Försäkringskassan (FK) pga. ändringar i bedömning hos FK, och uppfyller inte kraven för sjukersättning**

Kommentar: Vi har inte följt målgruppen statistiskt på lokal nivå, men FK:s bedömningar har ändrats och blivit hårdare under året. FK bekräftar att fler skrivs ut. Stor risk att denna målgrupp blir långvarigt biståndsbehövande. I augusti 2019 fick Försäkringskassan i uppdrag av Regeringen att förbättra stödet till unga som får avslag på sin ansökan om aktivitetsersättning. Samverkansformer med Arbetsförmedlingen, kommuner samt hälso- och sjukvården ska utvecklas och fördjupas. Regeringen har även gett Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag att analysera orsakerna till variationen i nybeviljande och avslag av aktivitetsersättning sedan det nuvarande regelverket infördes.

- **Fler kvotflyktingar som inte kommer ut till någon form av sysselsättning på grund av fysisk/psykisk ohälsa**

Kommentar: Denna grupp kan inte särskiljas på gruppnivå för att få fram statistik på hur många hushåll är aktuella.

- **Fler som avslutas från etableringen utan att ha redskap för sin försörjning**

65 % i Linköpings kommun år 2017 (källa: SKL:s statistik om etableringssiffror) gick ut från etableringsprogrammet utan att komma vidare till arbete/studier.

Prognos framåt:

Oklart om Arbetsförmedlingens stora organisationsförändringar kommer att påverka resultatet på ett positivt eller negativt sätt. Risk att de påverkas negativt då det blir mindre direkt kontakt med arbetsförmedlare, och arbetslösa hänvisas till digitala lösningar. Oklart om målgruppen kan använda sig av dessa digitala lösningar pga. begränsningar i språket.

- **Den statliga schablonersättningen täcker inte kostnaderna för ekonomiskt bistånd för nyanlända flyktingar**

Fram till och med årsskiftet 2018/2019 har dessa kostnader täckts dels direkt av den schablonersättningen som utgår enligt förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (framöver kallad schablonen), och dels av balanserade medel som avsåg överskott som schablonen genererat föregående år. Idag finns inga balanserade medel kvar, samtidigt som kommunen sett en ökning av kostnaderna kopplade till ekonomiskt bistånd för nyanlända flyktingar. Ett nytt förslag på fördelning av schablonen, som ger arbetsmarknadsnämnden en större andel av intäkten, förväntas beslutas av kommunstyrelsen i augusti. Trots detta förväntas schablonen under helår endast täcka drygt 60% av kostnaderna.

Under 2019 har Arbetsmarknadssatsningen (Arbetsmarknadscentrum) sett ökade kostnader för anställningarna av deltagare i Jobbslussen. Detta på grund av färre gynnsamma anställningsstöd till följd av Arbetsförmedlingens förändrade uppdrag, vilket genererar sämre täckning av de faktiska lönekostnaderna inom ramen för 500-uppdraget. Underskottet för Arbetsmarknadssatsningen per den 31 augusti är - 2 287 tkr och helårsprognosen för 2019 är, innan föreslagna åtgärder vidtagits, ca -4 500 tkr.

Åtgärder:

Åtgärd 1: Arbetet med att lämna anvisningar av arbetssökande till AMC

Från april 2019 har arbetet med tidiga anvisningar påbörjats från AFI mottagningen till Arbetsmarknadscentrum i syfte att förkorta tiden i bidragsbehov. Tiden har i jämförelse med tidigare anvisningsmodell förkortats med 4-5 månader och har inneburit att man kommer in i aktivitet snabbare som i sin tur kan förkorta resten av processen mot självförsörjning ytterligare.

Antal tidiga anvisningar från Mottagningen till Instegsteamet snittar på 5 individer/månad. Snittkostnad i ekonomiskt bistånd/månad är ca 9000 kr/månad/hushåll.

5 anvisningar*9000 kr/hushåll/månad = 45 000 kr/månad som kan sparas **NÄR** hushållet kommer ut i självförsörjning.

Anvisningar från övriga grupper på AFI till AMC har intensifierats.

Åtgärd 2: Att minska kostnader för tillfälligt boende

Under våren har man identifierat ökning av kostnader för tillfälligt boende. Åtgärder för att hitta akuta lösningar för nya, tillfälliga och billigare boendeformer för främst barnfamiljer har startat. Samarbete inom Social- och omsorgsförvaltningen har påbörjats för ett mer långsiktigt arbete att lösa behoven av tillfälligt boende för olika målgrupper med så rimliga kostnader som möjligt. Bedömning på kostnadsminskning för perioden september – december kan minskas med 300 000 kr/månad, vilket leder till en total minskning på 1,2 miljoner för perioden september – december.

Åtgärd 3: Effektivisera arbetet med nyanlända flyktingar och återsökning av ekonomiskt bistånd

Arbetet med att effektivisera mottagandet och handläggningen av ärenden för nyanlända flyktingar pågår på Integrationsgruppen. Samarbete med etableringsteamet har intensifierats för att få igång processen mot egenförsörjning så snart som möjligt. Återsökningar av f-stöd för flyktingar. Process pågår för att säkerställa att allt det som kan sökas söks återbetalning för.

Åtgärd 4: Effektivisera handläggningsprocesser

Genomgång av riktlinjer som gäller för handläggning av ekonomiskt bistånd har gått igenom i syfte att säkerställa att de är på den av lagen/domstolar angivna lagliga nivån. Riktlinjerna är säkerställda och i sin ordning.

E-tjänsten för försörjningsstöd ska implementeras från mitten på oktober för att frigöra tid för aktivt klientarbete för att få ut så många som möjligt i arbete eller studier. Ekonomiska effekter är svåra att bedöma inför 2020. De förväntade effekterna av frigjord tid för klientarbete som i sin tur förväntas förkorta bidragstiden kommer att ge resultat från 2021 och framåt under förutsättningen att det inte sker stora förändringar i inflödet av nya ärenden till AFI eller att det sker några andra stora förändringar till exempel på socialförsäkringsområdet som påverkar inflöde och kostnader för kommunen. Observera att i samband med införande av e-tjänst och transformering av arbetsätt förändras handläggningssätt av ekonomiskt bistånd (färre handlingar, 10 % stickprovskontroller).

Åtgärd 5: Process att säkerställa att det finns relevanta insatser i rätt omfattning till de målgrupper som AFI har för att påbörja processen mot självförsörjning

En genomlysning av befintliga insatser har gjorts för att hitta effektiva vägar ut i processen mot självförsörjning – genomlysningen omfattar hela kommunens insatsutbud. Processen fortsätter för att omvandla vissa insatser/resurser till mer flexibla och relevanta lösningar för individen.

Arbete pågår med att inrätta lokala överenskommelser med AF, vuxenutbildningen och AFI, AMC för att förbättra samarbetet och resursutnyttjandet hos resp. part för att förkorta tiden tills man är självförsörjande.

Åtgärd 6: Arbetsmarknadscentrum fokuserar sin verksamhet på de som är aktuella för ekonomiskt bistånd enligt grunduppdrag

Öka genomströmning från försörjningsstöd till anställning, samtidigt som personer med behov av mer stöd kommer tidigare direkt till Idrott och Service. Den lokala överenskommelsen (LÖK) nyanserar de olika uppdragen mellan kommun och AF. AMC begränsar möjlighet för inflöde av personer från Arbetsförmedlingens grunduppdrag.

Åtgärd 7: Verka för att Idrott och Service får verksamhetsuppdrag istället för att delta i den offentliga upphandlingen gällande kommunens interna verksamheter (ex. inre och yttre skötsel)

AMC fokuserar fortsättningsvis på dem som har arbetsförmåga 10 timmar/vecka och uppåt, och verkar för att Idrott och Service får anvisningar för dem som har 0-10 timmar i veckan. Detta för att öka genomströmningen av deltagare och kunna ge adekvat service på rätt plats.

Ekonomiska konsekvenser – i uppdragen ingår handledare för uppdraget, dvs. inga extra kostnader uppkommer för handledare. Platserna kan fyllas med människor i progressioner.

Åtgärd 8: Ökade kostnader för anställningsstöd på Arbetsmarknadssatsningen (Arbetsmarknadscentrum) täcks av 500-uppdraget

Arbetsmarknadssatsningen (Arbetsmarknadscentrum) har varit den kostnadsbärande enheter för anställningarna inom 500-uppdraget, vilket medfört större kostnader än budgeterat, då anställningsstöden från Arbetsförmedlingen blivit mindre fördelaktiga. Inom ramen för 500-uppdraget har medel avsatts för att täcka upp för anställningsstöd och dessa kommer användas för att täcka underskottet på Arbetsmarknadssatsningen.

Åtgärd 9: Säkerställa rutiner för att ansöka om handledarpeng och övriga möjliga stöd hos Arbetsförmedlingen

Fram till nu har Linköpings kommun erbjudit och bekostat platser och service som har gränsat till Arbetsförmedlingens grunduppdrag. Fortsättningsvis arbetar AMC strikt efter kommunens grunduppdrag, med fokus på

försörjningsstödsbehövande. För de befintliga deltagare som kommit in via Arbetsförmedlingen kommer rutiner att säkerställas för att se vilka insatsmedel Arbetsförmedlingen kan stå för.

Åtgärd 10: Genomlysning och effektivisering av avdelningen för arbetsmarknad och integrations administrativa processer och kostnader

Effektivisering av arbetet kopplat till nämnd och verksamheternas behov.

Ekonomisk sammanställning

I Förvaltningschefens förslag till budget 2020 för Arbetsmarknadsnämnden finns två miljoner kronor avsatt för att kunna täcka upp för minskade medel i anställningsstöd från Arbetsförmedlingen. Detta, i kombination med en striktare målgrupp och kompensation från 500-uppdraget, bör undvika underskott på Arbetsmarknadssatsningen (Arbetsmarknadscentrum) under 2020.

Nedan presenteras en ekonomisk sammanställning över underskottet och åtgärder för 2019 och 2020. Åtgärder som inte listas nedan bedöms ha ekonomiska effekter men tidsperioden när de inträffar och exakt storlek är osäkert. Åtgärderna för 2020 har inarbetats i den totala prognosticerade kostnaden för ekonomiskt bistånd.

Ekonomisk sammanställning underskott Arbetsmarknadsnämnden	2019	2020
Prognos kostnad ekonomiskt bistånd	247 751	235 777
Prognos kostnad ekonomiskt bistånd nyanlända flyktingar	48 000	40 000
Prognos intäkt schablon nyanlända flyktingar	-29 300	-30 000
Intäkter ekonomiskt bistånd	-3 500	-2 500
Åtgärd 2: Minskade kostnader tillfälligt boende	-800	
Summa kostnader	262 151	243 277
Budget ekonomiskt bistånd (inkl priskompensation)	221 791	243 277
Omfördelning inom ram fr omvandlingspost		
Total budget	221 791	243 277
Omvandling ekonomiskt bistånd till arbetsmarknadsinsatser	9 000	
Förväntad avvikelse ekonomiskt bistånd	-31 360	0
Förväntat underskott Arbetsmarknadssatsningen	-4 500	
Kompensation från 500-uppdraget	4 500	
Överskott andra nämndverksamheter	4 460	
Totalt underskott	-26 900	0